

۳-۷- کفشوی

کفشوی‌ها لوازم یا تجهیزاتی هستند که آب کف سرویس‌ها، آشپزخانه‌ها، حمام‌ها، رخت‌شوی خانه‌ها، ... را به شبکه فاضلاب هدایت می‌کنند. کفشوی‌ها در ابعاد، اشکال و اجناس متفاوت ساخته می‌شوند. همه‌ی کفشوی‌ها دارای یک صفحه‌ی مشبک‌اند.

قطر دهانه‌ی اتصال اکثر کفشوی‌های سرویس‌های بهداشتی ۲ اینچ (50 میلی‌متر) و قطر دهانه‌ی کفشوی‌های مورد استفاده در پارکینگ‌ها و بام‌ها 3 یا 4 اینچ (80 یا 100 میلی‌متر) است.

جنس کفشوی‌ها، اغلب از جنس چدن ریختگی، برنجی کرمی و مواد پلیمری است (شکل ۳-۱۸). معمولاً کفشوی‌ها به صورت دندایی به سیفون متصل می‌شوند و برای آب‌بندی کردن محل اتصال، از مواد آب‌بندی، نظیر خمیر و کنف یا نوار تفلون استفاده می‌شود.

شکل ۳-۱۸

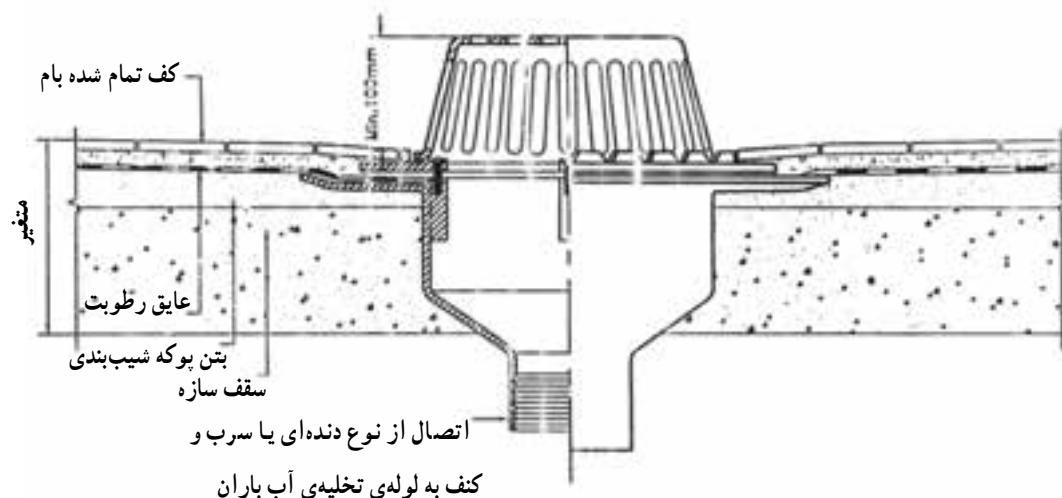
شکل ۳-۱۹- اتصال کفشوی به وسیله‌ی تبدیل

برای اتصال کفشوی‌های ساخته شده از مواد پلیمری به شبکه‌ی فاضلاب از چسب بی‌وی‌سی استفاده می‌شود. برای اتصال کفشوی به سیفون شترگلوبی متصل به لوه‌ی فاضلاب، گاهی نیاز به استفاده از تبدیل، بوشن و معزی و یا توپیج روپیج است. در موقع استفاده از آن‌ها باید دقت نمود که کفشوی از کف سرویس بهداشتی بالاتر نباشد (شکل ۳-۱۹).

۳-۷-۱ کفشوی آب باران: برای آببندی کردن

محل عبور لوله‌های عمودی (هواکش و آب باران یا ناودان) از پشت بام یا طبقات مختلف ساختمان، در صورتی که این لوله‌ها از وسط طاق عبور کند لازم است برای جلوگیری از نشت آب به پایین، محل عبور لوله آببندی شود. برای آببندی کردن محل عبور لوله‌های عمودی از پشت بام، از ورقه‌های آهن فولادی گالوانیزه استفاده می‌شود. در شکل ۳-۲۰ چگونگی اجرای کف خواب پشت بام مشاهده می‌شود.

شکل ۳-۲۰- نصب کفشوی آب باران با کلاهک مشبك

برای نصب کفشوی بر روی لوله‌ی ناودان بام‌ها قبل از اتصال کفشوی به لوله، همزمان با قیر و گونی کردن بام و مناسب با وضعیت لوله‌ی ناودان از کف خواب‌های فلزی گالوانیزه (شکل ۳-۲۱) استفاده می‌کنند. بدین طریق، که پس از کارگذاری آن‌ها همزمان با پوشاندن بام، کفشوی را برروی کف خواب قرار می‌دهند.

شکل ۳-۲۱- کفخواب

جدول ۲۲-۳- مشخصات سرویس‌های بهداشتی

ردیف و سیمه بهداشتی	بهداشتی از کف تمام شده به	حدائق تپر لوله فاضلاب	ارتفاع لوله فاضلاب از کف تمام شده	فاصله از	فاصله از	فاصله از	ارتفاع لوله فاضلاب از سردد بالولهدی آب
۱	سبک ظرف‌شوی	۴ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	۶۰ سانتی متر	۴۰ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	۶۰ سانتی متر	۴۰ میلی متر دیوار جلو	ارتفاع لوله فاضلاب محور لوازم از دیوار
۲	دست‌شوی	۸۰-۸۵	۴۵ سانتی متر	۳۲ میلی متر ($\frac{1}{4}$ اینچ)	۴۵ سانتی متر	۳۲ میلی متر دیوار پشت کاشی	فاصله از
۳	توالت‌غیری	۴۰-۴۵	-	-	-	یا در بس	محور لوازم بهداشتی از مجاور یا جانبی
۴	توالت‌سرگی	۱۰۰×۸۰	۱۰۰ میلی متر	۴۰ میلی متر (۴×۳ اینچ)	۴۰ میلی متر	دیوار پشت کاشی	فاصله از
۵	توالت‌سرگی (ارگی)	-	-	-	-	دیوار پشت کاشی	فاصله از
۶	توالت‌سرگی (ارگی)	۱۰۰ میلی متر (۱۴ اینچ)	-	-	-	دیوار پشت کاشی	فاصله از
۷	نرودوشی	۵ میلی متر (۱ اینچ)	تکه‌آدام نشده	۵۰ انسانی متر پایه‌پن از	تکه‌آدام نشده	تکه‌آدام نشده	فاصله از
۸	نرودوشی	۴۵	وأن	۴۰ سانتی متر	۴۰ سانتی متر	۴۰ سانتی متر	فاصله از
۹	نرودوشی	۴۰ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	از کف تمام شده	از کف زیردویسی ۸۵ سانتی متر	از کف زیردویسی ۸۵ سانتی متر	از کف زیردویسی ۸۵ سانتی متر	فاصله از
۱۰	دوش:	۸۵ سانتی متر	برکوان:	۵۰ سانتی متر	۵۰ سانتی متر	۵۰ سانتی متر	فاصله از
۱۱	-	-	-	-	-	-	فاصله از
۱۲	بیسوار دیواری	۵۵-۶۰	۸	بیده	۴-۴۵	۳۲ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	ارتفاع لبه‌ی فواین سیفون
۱۳	بیسوار دیواری	۴۰	۸	بیده	۸۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	خصوصی ۵ میلی متر (۱ اینچ عمومی)	کاشسوی ۱ سانتی متر
۱۴	بیسوار دیواری	۴۵	۴۰	بیده	۸۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	همسط کت	کف‌شوی
۱۵	بیسوار دیواری	۷۶	۷۶	بیده	۳۲ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	۴۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	ارتفاع شیوه‌های بیسوار از کف تمام شده
۱۶	بیسوار دیواری	۴۶	۴۰	بیده	۴۰ میلی متر ($\frac{1}{2}$ اینچ)	۴۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	مخرن فشاری ۱۰ سانتی متر
۱۷	بیسوار دیواری	۷۶	۴۰	بیده	۴۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	۴۰ میلی متر (۱۳ اینچ)	فلاش والو ۱۲ سانتی متر

شكل ۲۳-۳-الف

شكل ۲۳-۳-ب

شكل ۲۳-۳-ج

۱- ابتدا مجریان، با توجه به موقعیت سرویس‌های بهداشتی و نقشه‌ی لوله کشی فاضلاب که توسط طراح تأسیسات مکانیکی ساختمان طراحی شده است، لیستی از لوله، فیتینگ و تجهیزات مورد نیاز را با احتمال ده درصد خطأ تهیه می‌نمایند و پس از انتقال آن به محیط کار (برای دسترسی بهتر، محافظت بیشتر، بالا بردن سرعت عمل و ...) به ساخت قفسه‌بندی (خرک) در انبار کارگاهی ساختمان می‌بردازند و آن‌ها را تفکیک شده، با توجه به قطر، اندازه و نوع تجهیزات، در درون قفسه‌های ساخته شده قرار می‌دهند و متناسب با نیاز روزانه قسمتی از آن‌ها را به محل کار انتقال می‌دهند. در شکل ۳-۲۳ قفسه‌ی مذکور و لوله و فیتینگ‌های چیده شده در درون انبار محل اجرای پروژه مشاهده می‌شود.

شکل ۳-۲۴

۲- طبق نقشه، محل عبور لوله‌های عمودی و افقی فاضلاب، هواکش و آب باران را مشخص می‌کنند (شکل ۳-۲۴).

شکل ۳-۲۵

۳- برای قرار دادن لوله‌های عمودی فاضلاب یا هواکش در داخل دیوار، به وسیله‌ی قلم و چکش به اندازه‌ی قطر لوله‌ی عبوری، محل‌های مشخص شده را می‌شکافند (شکل ۳-۲۵).

۴- محل مشخص شده عبور لوله هایی را که از کف عبور می کنند، با قلم و چکش یا دریل چکشی مخصوص و قلم اتصال داده شده، می کنند (شکل ۳-۲۶).

شکل ۳-۲۶

۵- لوله های فاضلاب، هواکش و آب باران بالارونده (رایزرهای) را، که در نقشه مشخص شده، با توجه به قطر آنها در داخل کانال (داقت) از پایین ترین طبقه به بالا مطابق شکل ۳-۲۷ نصب می کنند.

شکل ۳-۲۷

۶- در نصب رایزرهای سه راههای مربوط به لوله های افقی

هر طبقه درنظر گرفته می شود. همچنین دریچه های بازدید روی
لوله های عمودی مربوط به هر طبقه نیز باید پیش یینی شود (شکل
. ۳-۲۸).

شکل ۳-۲۸

۷- لوله های فاضلاب، هواکش و آب باران عمودی اصلی

را با پیش یینی سه راههای اشعابی به سرویس های بهداشتی طبقات
و دریچه های بازدید در داخل کانال، به سمت پشت بام، ادامه
می دهند (شکل ۳-۲۹).

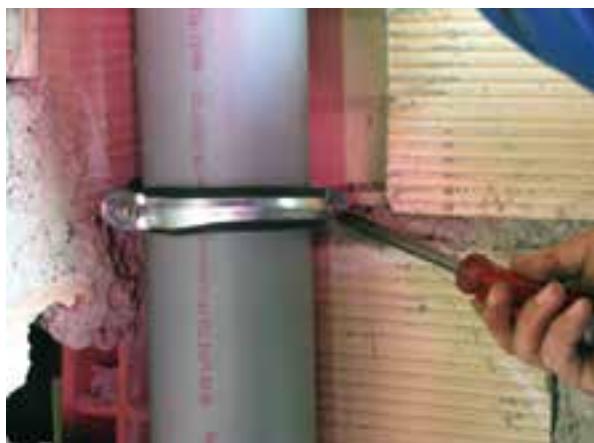

شکل ۳-۲۹

شکل ۳-۳۰

۸- رایزر هواکش فاضلاب را مطابق شکل ۳-۳۰ به صورت شیب دار به بالا و پایین رایزر فاضلاب متصل می کنند.

شکل ۳-۳۱

۹- برای ثابت نگه داشتن یا مهار کردن لوله های عمودی بالارونده در محل خود، آنها را با استفاده از پیچ و روپلاک و بست دو طرفه مطابق شکل ۳-۳۱، با رعایت فاصله ای لازم بست ها از یکدیگر بر روی دیوار نصب می کنند.

شکل ۳-۳۲

۱۰- پس از اتصال لوله های فرعی افقی در زیر سقف یا داخل سقف کاذب به لوله های اصلی، برای مهار کردن آنها و رعایت شیب مناسب، لوله ها را مطابق شکل ۳-۳۲ با بست های دنباله دار به پل های فلزی (نیر آهن) یا نبشی های تعبیه شده بی به همین منظور، به وسیله ای دستگاه جوش برق، جوش می دهند.

شکل ۳-۳۳

۱۱- برای ثابت نگهداشتن (مهار کردن) و رعایت شیب مناسب، لوله‌های اصلی افقی را با فواصل مشخص و مناسب به وسیله‌ی بسته‌های ساخته شده از نبشی یا میل‌گرد، به پل‌های فلزی یا مصالح ساختمانی متصل می‌کنند (شکل ۳-۳۳).

شکل ۳-۳۴

۱۲- لوله‌های فرعی افقی، فاضلاب طبقات را به محل سرویس‌های بهداشتی در محل خود، مطابق شکل ۳-۳۴ ادامه می‌دهند.

۱۳- با قرار دادن یک دریچه‌ی بازدید در ارتفاعی مناسب در روی لوله رایزر فاضلاب و نصب دو عدد زانوی 45° با فاصله‌ی لازم در پایین ترین نقطه، لوله‌ی افقی فاضلاب را به محل تخلیه هدایت می‌کنند (شکل ۳-۳۵).

شکل ۳-۳۵

۱۴- با قرار دادن تراز بر روی لوله‌ی افقی اصلی و گذاردن تکیه‌گاه‌هایی به زیر آن، شیب لوله را تنظیم می‌کنند (شکل ۳-۳۶). برای تنظیم شیب می‌توان از شابلون شیب‌بندی یا شیلنگ تراز استفاده نمود.

شکل ۳-۳۶

۱۵- در صورتی که فاضلاب ساختمان در داخل چاه تخلیه شود و چاه در محل مناسب حفر شده باشد، برای پوشاندن دهانه‌ی چاه، اتصال لوله‌های فاضلاب به چاه و جلوگیری از ریزش دیواره‌ی آن، بر روی چاه مطابق شکل ۳-۳۷ گلدان قرار می‌دهند. لازم به ذکر است قبل از قرارگیری گلدان دهانه‌ی چاه را توسط طوقه‌چینی جمع می‌کنند.

شکل ۳-۳۷

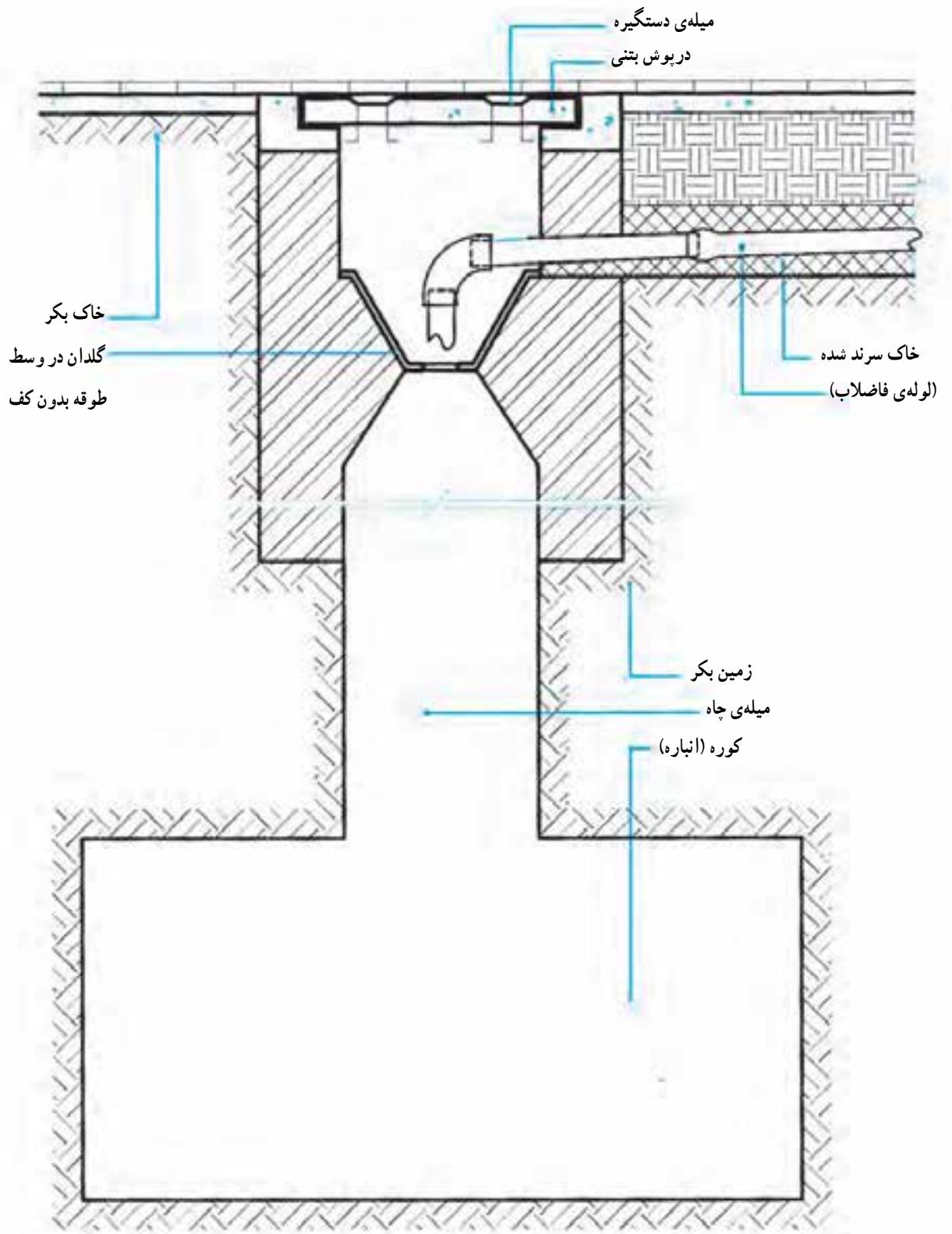
۱۶- لوله‌ی افقی اصلی را تا گلدان با رعایت شیب مناسب ادامه می‌دهند (شکل ۳-۳۸).

شکل ۳-۳۸

۱۷- شکل ۳-۳۹ جزئیات هدایت لوله‌ی افقی فاضلاب به دهانه‌ی چاه، گلدان و طوقه‌بندی دهانه‌ی چاه را نشان می‌دهد.

شکل ۳-۳۹

۳-۴۰ شکل

۳-۴۱ شکل

۳-۴۲ شکل

۱۸- اتصال دو عدد زانویی ۴۵ درجه به لوله‌ی افقی اصلی، انتقال فاضلاب لوله‌های افقی را به دهانه‌ی چاه تسهیل می‌کند (شکل ۳-۴۰).

۱۹- با اتصال یک لوله‌ی کوتاه به سر زانویی ۴۵ درجه، لوله‌ی افقی اصلی فاضلاب را بر دهانه‌ی چاه عمود قرار می‌دهند (شکل ۳-۴۱).

۲۰- دهانه‌ی داخلی لوله‌های فاضلاب، واقع در کف سرویس‌های بهداشتی، را برای آزمایش عدم نشت آب از محل‌های اتصال و برای جلوگیری از ریزش مصالح ساختمانی به داخل لوله‌های فاضلاب (در موقع نازک کاری، کاشی کاری سرامیک کاری یا سنگ کاری) به وسیله‌ی درپوش مناسب مسدود می‌کنند (شکل ۳-۴۲).

۲۱- دهانه‌ی داخلی لوله‌های فاضلاب سرویس‌های بهداشتی را که بر روی دیوارهای عمودی قرار گرفته‌اند به وسیله‌ی درپوش مسدود می‌کنند (شکل ۳-۴۳).

شکل ۳-۴۳

۲۲- دهانه‌ی داخلی دریچه‌های بازدید نصب شده در انتهای لوله‌های فرعی افقی را نیز به وسیله‌ی درپوش مسدود می‌کنند (شکل ۳-۴۴).

شکل ۳-۴۴

شکل ۳-۴۵

۲۳- قبل از ریختن مصالح ساختمانی بر روی لوله‌های افقی، واقع در کف سرویس‌های بهداشتی یا پایین‌ترین طبقه‌ی ساختمان، جهت اطمینان از نداشتن نشت آب، محل‌های اتصال را آزمایش می‌کنند (شکل ۳-۴۵).

شکل ۳-۴۶

۲۴- در موقع آزمایش نداشتن نشت آب از محل‌های اتصال لوله‌کشی فاضلاب، این وسیله را (شکل ۳-۴۶) در دهانه‌ی دریچه‌ی بازدید (که در طبقات به صورت عمودی نصب شده) قرار می‌دهند و سیستم را از بالا پر می‌کنند. در صورتی که نشت آب مشاهده شود به برطرف نمودن آن اقدام می‌نمایند.

مدت انجام کار: ۱۲ ساعت (۷۲۰ دقیقه)

۹- دستور کار واحد کار شماره ۵ سه: لوله کشی فاضلاب، هواکش و آب باران یک ساختمان یک طبقه

ابزار مورد نیاز

ردیف	ابزار مورد نیاز	تعداد
۱	لوله بر در اندازه های مناسب	از هر کدام یک عدد
۲	دستگاه پخ زن (شیار انداز)	یک عدد
۳	گیره هی تسمه ای لوله گیر	یک عدد
۴	متر فلزی ۵ متری	یک عدد
۵	تراز بنایی ۵° سانتی متری	یک عدد
۶	چکش فلزی ۳۰° گرمی	یک عدد
۷	دریل چکشی با سه نظام ۱۳ میلی متر	یک دستگاه
۸	منه الماسه نمره ۷	یک عدد
۹	پیچ گوشتی دسته بلند دوسو	یک عدد
۱۰	انبردست	یک عدد
۱۱	کلاه، کفش ایمنی و عینک محافظتی با شیشه هی سفید	از هر کدام یک عدد
۱۲	نردبان تاشوی دو طرفه	یک عدد
۱۳	استاپر (دروپوش آزمایش آب بندی کوچک و بزرگ)	از هر کدام یک عدد
۱۴	شیلنگ آب نمره ۱۰ یا ۱۲ میلی متر	به مقدار کافی

نکات ایمنی

- ۱- در موقع کار از کلاه، کفش ایمنی و ماسک حفاظتی استفاده کنید.
- ۲- لوله و فیتینگ های مورد نیاز پر روزه را مرتب و تفکیک شده در قفسه و خرک مناسب قرار دهید.
- ۳- از پرتاب لوله و فیتینگ ها بر روی زمین اجتناب کنید.
- ۴- برای جازدن طرف صاف لوله و فیتینگ ها در درون سوکت ها از مایع شوینده رقیق شده استفاده کنید (از روغن یا گریس استفاده نشود).
- ۵- پس از اجرای هر قسمت از مدار، برای مهار کردن لوله های افقی و عمودی از بست (سایپورت مخصوص) استفاده کنید.
- ۶- پس از اجرای هر قسمت از مدار، برای جلوگیری از ریختن مصالح و اشیا در درون دهانه های فیتینگ ها، آن ها را با دریوش مناسب بیندید.
- ۷- شبیب لوله های افقی مدار را کنترل کنید.
- ۸- پس از خاتمه کار، ابزار و تجهیزات در اختیار گرفته را جمع آوری کنید و به انبار تحویل دهید.

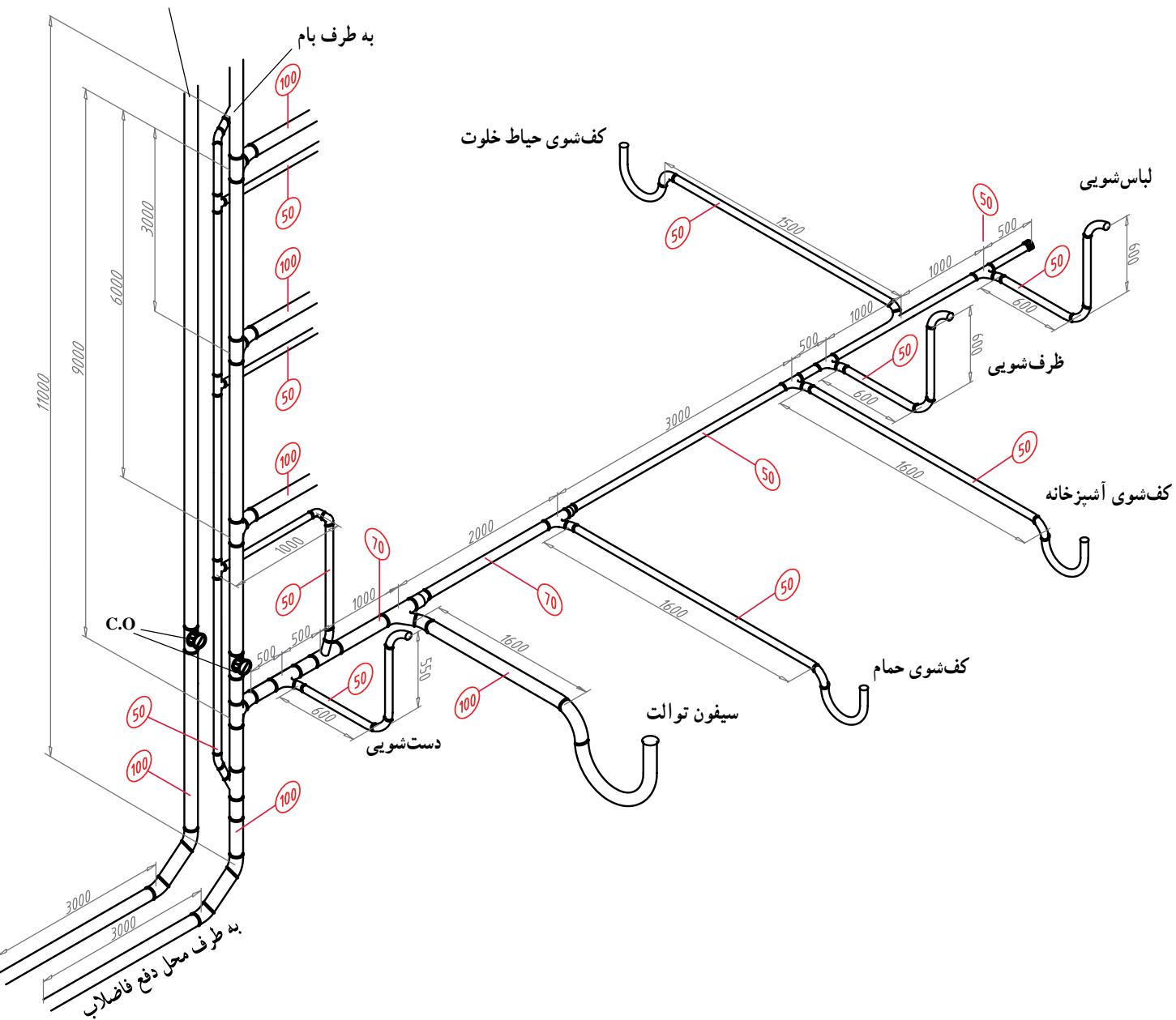

مواد و وسائل لازم

ردیف	مواد مصرفی مورد نیاز	تعداد
۱	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۳ DN100 ۲ متری	۳ عدد
۲	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۱ DN100 ۱ متری	۲ عدد
۳	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۵ DN100 ۵ سانتی‌متری	۲ عدد
۴	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۳ DN125 ۳ متری	۱ عدد
۵	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۳ DN70 ۳ متری	۱ عدد
۶	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۲ DN70 ۲ متری	۱ عدد
۷	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۲ DN50 ۲ متری	۳ عدد
۸	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۱ DN50 ۱ متری	۸ عدد
۹	لوله‌ی پلی‌پروپیلن یک سرکاسه‌دار ۵ DN50 ۵ سانتی‌متری	۱۱ عدد
۱۰	زانوی کوتاه ۸۷° نمره‌ی ۵ پلی‌پروپیلن یک سرسوکت	۷ عدد
۱۱	سه راه ۴۵° نمره‌ی ۵ پلی‌پروپیلن	۳ عدد
۱۲	زانوی ۴۵° نمره‌ی ۵ پلی‌پروپیلن	۹ عدد
۱۳	سیفون شترگلوبی نمره‌ی ۵ پلی‌پروپیلن	۳ عدد
۱۴	سیفون شترگلوبی نمره‌ی ۱۰ پلی‌پروپیلن	۱ عدد
۱۵	سه راه تبدیل ۴۵° ۷۰×۵۰ پلی‌پروپیلن	۲ عدد
۱۶	سه راه تبدیل ۴۵° ۱۰۰×۵۰ پلی‌پروپیلن	۵ عدد
۱۷	سه راه تبدیل ۸۷° ۱۰۰×۵۰ پلی‌پروپیلن	۱ عدد
۱۸	سه راه تبدیل ۸۷° ۱۰۰×۵۰ پلی‌پروپیلن	۱ عدد
۱۹	دربچه‌ی بازدید نمره‌ی ۵ پلی‌پروپیلن	۱ عدد
۲۰	سه راه بازدید ۹۰° نمره‌ی ۱۰۰ پلی‌پروپیلن	۲ عدد
۲۱	سه راه ۴۵° نمره‌ی ۱۲۵ پلی‌پروپیلن	۱ عدد
۲۲	تبدیل خارج محور ۱۰۰×۱۲۵ پلی‌پروپیلن	۲ عدد
۲۳	زانوی ۴۵° نمره‌ی ۱۰۰	۳ عدد
۲۴	عصایی پشت‌بام پلی‌پروپیلن نمره‌ی ۱۰۰	۱ عدد
۲۵	زانوی ۴۵° نمره‌ی ۱۲۵ پلی‌پروپیلن	۲ عدد
۲۶	بست دوطرفه لوله نمره‌ی ۱۰۰، ۵۰ و ۱۲۵	به تعداد کافی
۲۷	پیچ و رولپلاک	به تعداد کافی
۲۸	مایع شوینده	به مقدار لازم
۲۹	پارچه برای تمیز کردن لوله و فیتنگ‌ها	به مقدار کافی
۳۰	دربوش تست پوش فیت نمره‌ی ۵°	۶ عدد
۳۱	دربوش تست پوش فیت نمره‌ی ۱۰۰	۱ عدد

لولہی آب باران

نقشه‌ی دستور کار واحد کار شماره سه لوله‌کشی فاضلاب، هوکش و آب باران یک ساختمان چهار طبقه

مراحل اجرای کار

از لوله و فیتینگ پروپیلن پوش فیت استفاده شود.

۱- پس از پوشیدن لباس کار، ابزار و مواد مصرفی مورد نیاز را از انبار تحویل بگیرید.

۲- پروژه توسط گروههای چند نفره اجرا شود.

۳- با هماهنگی هنرآموز کارگاه بین گروههای چند نفره تقسیم کار نمایید.

۴- محل مناسبی از کارگاه را برای اجرای پروژه انتخاب نمایید.

۵- در اجرای لوله‌کشی افقی، شیب مناسب را رعایت کنید.

۶- پس از اجرای هر قسمت نسبت به مهار آن‌ها اقدام نمایید.

۷- پس از خاتمه اجرای لوله‌کشی، به آزمایش آب‌بندی پردازید.

۸- در صورت وجود نشت، برای رفع آن اقدام نمایید.

۹- محصول کار خود را به هنرآموز کارگاه ارائه نمایید.

۱۰- لوله‌کشی را تخلیه کنید، لوله‌ها و فیتینگ‌ها را از هم جدا کرده و سپس آن‌ها را در محل مناسب خود قرار دهید.

۱۱- گزارش کار مربوطه را تهیه نمایید و به هنرآموز کارگاه ارائه کنید.

آزمون نهایی (۳)

۱- فاضلاب را تعریف کنید.

پاسخ:

۲- انواع فاضلاب را نام ببرید.

پاسخ:

۳- فاضلاب خانگی را شرح دهد.

پاسخ:

۴- انواع لوله و فیتنگ‌های مورد استفاده در لوله‌کشی فاضلاب، هواکش و آب باران ساختمان را نام ببرید.

پاسخ:

۵- اجزای تأسیسات فاضلاب ساختمان را نام ببرید.

پاسخ:

۶- آیا در لوله کشی فاضلاب ساختمان، لوله‌ی فاضلاب و آب باران از طریق یک لوله جمع‌آوری و دفع می‌گردد؟ چگونگی آن را شرح دهید.

پاسخ:

۷- چرا از لوله کشی هواکش در شبکه‌ی فاضلاب ساختمان استفاده می‌کنید؟ دلایل آن را بنویسید.

پاسخ:

۸- رایزر اصلی آب باران ساختمان در طبقات انشعاب است.

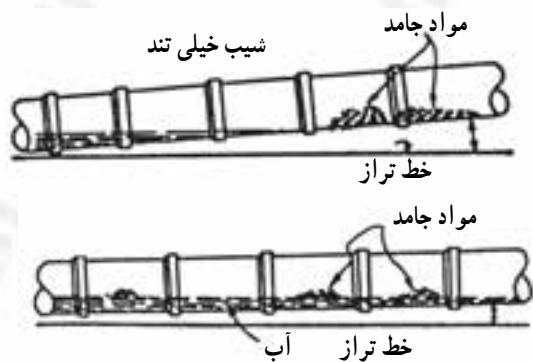
پاسخ:

۹- شیب مناسب در لوله کشی فاضلاب حدود چند درصد است؟

الف) ۵٪ درصد ب) ۲ درصد ج) ۵ درصد

پاسخ:

۱۰- برداشت خود را از شکل‌های نشان داده شده بنویسید.

پاسخ:

پاسخ:

۱۲- سبب نصب سیفون در مجرای تخلیه‌ی فاضلاب ساختمان به شبکه‌ی فاضلاب شهری چیست؟ آن را شرح دهید.

پاسخ:

۱۳- از لوله‌ای که بر روی سیفون نصب شده است و تا کف پیاده‌رو ادامه دارد، برای چه استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۱۴- برای آب‌بندی کردن محل عبور لوله، عمودی، در پشت بام، از ورقه‌های استفاده می‌شود.

پاسخ:

۱۵- مورد استفاده‌ی کف‌شوی را بنویسید.

۱۶- قطر دهانه ای اتصال اکثر کفشوی های سرویس های بهداشتی میلی متر و قطر دهانه ای کف شوی های مورد استفاده در پارکینگ ها و بام ها یا میلی متر است.

پاسخ:

۱۷- جنس کفشوی های مورد استفاده در سرویس های بهداشتی را بنویسید.

پاسخ:

۱۸- ارتفاع لوله های فاضلاب سرویس های بهداشتی، که در زیر آمده است از کف تمام شده چند سانتی متر است؟

- (الف) سینک ظرفشویی
- (ب) دستشویی
- (ج) وان
- (د) بیده

پاسخ:

۱۹- لوله و فیتینگ های نشان داده شده در شکل زیر به چه روشی به یکدیگر متصل شده اند؟

پاسخ:

۲۰- از سه راهی مسدود شده به وسیله‌ی دربوش، که در انتهای لوله‌ی افقی فرعی نشان داده شده است (مطابق شکل زیر)، برای چه استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۲۱- از لوله‌های نشان داده شده در شکل زیر برای چه استفاده می‌شود؟ شرایط نصب آن را بنویسید.

پاسخ:

بنویسید.

۲۲- نام وسیله‌ی نصب شده بر روی لوله‌ی نشان داده شده در شکل زیر، چیست؟ مورد استفاده‌ی آن را

پاسخ:

آشنایی با فرهنگ و تمدن ایران و اسلام

معبد چغازنبیل و نظام آبرسانی در آن

چغازنبیل به معنای زنبیل وارونه، نام رایج آثار معابد، کاخها و آرامگاه‌های ایلامی در استان خوزستان است، که در ۳۵ کیلومتری جنوب شرقی شهر باستانی شوش قرار دارد. این معبد در حدود ۳۲۵ سال پیش، بدستور یکی از پادشاهان ایلامی در کناره‌ی غربی رود دز بنا شده است. این آثار در شهری به طول و عرض حدود 130×100 متر ساخته شده است. شهر از رودخانه دز، ۳۰ متر بالاتر قرار گرفته است.

معبد چغازنبیل بنای چند طبقه است که مساحت هر طبقه از طبقه‌ی پایینی کوچک‌تر است. برخلاف معابد بین‌النهرین که هر طبقه را روی طبقه‌ی قبلی می‌ساختند. در این معبد ساخت هر طبقه از سطح زمین آغاز شده است. باستان‌شناسان بر این باورند که این معبد در ۵ طبقه ساخته شده و ارتفاع آن حدود ۵۲ متر بوده است. در حال حاضر تنها $2/5$ طبقه از این معبد با ارتفاع حدود ۲۵ متر بر جای مانده است.

تأسیسات فاضلاب: اطلاعات موجود درباره‌ی چگونگی تأمین آب برای بهره‌برداری در معبد شهر چغازنبیل و آبراه‌ها، حاکی از وجود تأسیساتی است که تاحدودی به آگاهی از چگونگی نظام آبرسانی و تخلیه‌ی فاضلاب در این محوطه کمک می‌کند. با دقت در نقشه و طراحی شهرسازی این معبد شهر چنین بر می‌آید که مهندسان و معماران، از همان آغاز، برای آبرسانی و دفع آب زاید اندیشیده‌اند.

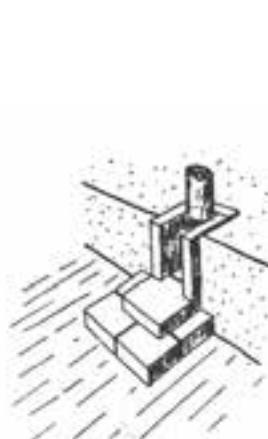

مدخل ورودی به سرسر ابرای دسترسی به طبقات
پلکان های ورودی در چهار ضلع معبد برای ورود
به طبقه ای اول
بنای یادبود ساخته شده از سوی اونتاش گال برای
ایزد ناپیراشا
بالاتر

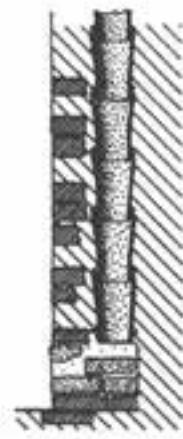
نظام دفع آب باران معبد چغازنبیل، با بهره گیری از راه آب های آجری افقی و عمودی، که روکش آجری داشته اند صورت می گرفته است. این راه آب ها در عمق ۸۰ سانتی متری نمای آجری قرار دارند. این راه آب (در شکل زیر) به صورت عمودی پایین می آید و به آبراهه ای افقی سرپوشیده (با طاق هلالی به عرض ۲۳ و ارتفاع ۱۸ سانتی متر) می رسد و سپس به یک کanal روباز روی سطح طبقه ای پایین می پیوندد. برای جلوگیری از سقوط عمودی آب و فرسایش آجرها، پلکان های آجری را در محل تغییر زاویه ای آبراهه ساخته اند تا سرعت آب را کاهش دهد. روی هر یک از چهار وجه طبقه ای اول معبد ۵ ناوдан وجود دارد که ۴ ناودان، آب های سطح طبقات را جمع آوری می کنند. ناوданی نیز آب پلکان ها را جمع آوری می کرده است.

نحوه قرار گرفتن تنبوشه های سفالین
درون دیوار معبد

ناودان معبد غربی و دیوار حصار صحن ها

قرار گیری تنبوشه های ناوдан

تأسیسات آبرسانی: در جبهه‌ی غربی شهر چغازنبیل آثار سازه‌ای آبی (مخزن بزرگ) مشاهده می‌شود که بسیاری از محققان عملکرد آن را تصفیه‌خانه‌ی آب دانسته‌اند. مهندسان ایلامی برای تأمین آب شهر و نیایشگاه چغازنبیل دست به ابتکاری زدند که در نوع خود بی‌نظیر است. آنان که امکان هدایت آب از رود دز را که از فاصله‌ی حدود ۱/۵ کیلومتری شهر می‌گذشت، و حدود ۳۰ متر پایین‌تر از شهر بود، نداشتند، کانالی از محل (پایه‌ی محل) و به صورت رویا ز رودخانه‌ی کرخه، به مسافت ۵۰ کیلومتر تا مخزن بزرگ شمال غربی چغازنبیل، در خارج حصار سوم شهر حفر کردند.

پلکان و مدخل ورودی به سرسرا

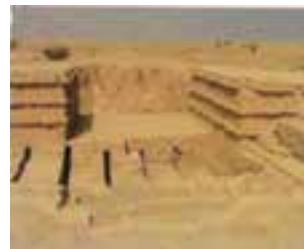

نمای کف آجر فرش و روزنه‌های مخزن بزرگ

مهندسان و معماران ایلامی برای ساختن این مخزن بزرگ (تصفیه‌خانه)، که ۳۵ متر مکعب گنجایش آب داشت، از آجر و ساروج استفاده کردند. کف مخزن از آجر و آهک ساخته شده است. دو دیوار جانبی آن نیز از آجر و آهک بوده است. روزنه‌ها از دو لایه‌ی آجر و یک لایه‌ی سنگ ساخته شده و همه‌ی درزهای آن نیز از کف تا لایه‌ی سنگی از ساروج بوده است. در آن سوی حصار شهر و دقیقاً در آن طرف روزنه‌ها، حوضچه‌ای بود که گنجایش ۴/۳ متر مکعب آب را داشته است. روزنه‌های مخزن بزرگ به درون این حوضچه راه داشته‌اند. معماران ایلامی برای پایداری بیش‌تر این حوضچه، سه طرف آن را از بیرون با آجرهای خرد شده و آهک پرکرده‌اند. هنگامی که مخزن بزرگ تا لبه‌ی دیواره‌ی انتهایی پر از آب می‌شد، بنابر قانون ظروف مرتبط، آب صاف و تصفیه شده و قابل شرب از طریق ۹ روزنه به حوضچه‌ی کوچک داخل حصار می‌ریخت و ساکنان معبد چغازنبیل از این آب استفاده می‌کردند.

مخزن بزرگ، حوضچه‌ی مقابل آن و روزنه‌های خروج آب

مخزن بزرگ آب (تصفیه‌خانه) در درون حصار معبد

پاسخ سؤالات پیش آزمون (۱)

- ۱- برای جلوگیری از زنگ زدگی
- ۲- د - کنف و سُرب کوبی (سُرب ریزی)
- ۳- ۲۰۰۰ میلی متر (۲ متر)
- ۴- چدنی سرکاسه دار یا بدون سرکاسه، پلیمری، فولادی گالوانیزه
- ۵- ب - ۳۲۷/۵ درجه‌ی سانتی‌گراد
- ۶- چدنی سرکاسه دار
- ۷- چراغ کوره‌ای نفت سوز یا گاز سوز
- ۸- استفاده از فنر و الکتروموتور الکتریکی
- ۹- از لوله‌بر ساده‌ی ۴ اینچ، از سنگ فرز، از کمان اره با تیغه اره خشکه بُر و قلم و چکش

پاسخ سؤالات پیش آزمون (۲)

- ۱- (P.V.C) پلی‌وینیل کلراید
- ۲- الف - چسبی
- ۳- الف - در لبه‌ی جداره‌ی داخلی و خارجی لوله‌ها پلیسه مشاهده می‌شود.
- ب - به وسیله‌ی سوهان زیر باید ساییده شوند.
- ۴- برای تمیز کردن و رفع گرفتگی دهانه‌ی لوله‌های فاضلاب استفاده می‌شود، که باید پس از باز کردن دربوش نصب شده به آن اقدام نمود.
- ۵- ج - ۶ متر
- ۶- لوله پلی‌اتیلن (PP)
- ۷- در حال جوش خوردن لوله به فیتینگ
- ۸- الف - لوله‌ی پلی‌پروپیلن
- ب - سوکت (سرکاسه)
- ۹- الف - لوله‌ی پی‌وی‌سی، ب - لوله‌ی پلی‌اتیلن، ج - لوله‌ی پلی‌پروپیلن

پاسخ سؤالات پیش آزمون (۳)

- ۱- هرگونه پساب خروجی، از وسایل بهداشتی و دیگر دستگاه‌های مصرف‌کننده‌ی آب را فاضلاب می‌نامند.
- ۲- د - شبکه‌ی فاضلاب شهری
- ۳- چدنی سرکاسه دار، چدنی بدون سرکاسه، فولادی گالوانیزه، پلی‌اتیلن، پلی‌پروپیلن و بی‌وی‌سی
- ۴- سیفون
- ۵- ج - سیفون و زیرآب

۶- کف شوی

۷- لوله‌ی هواکش

۸- گازهای متصاعد شده در شبکه‌ی فاضلاب (چاه) از طریق لوله‌ی هواکش خارج شود.

۹- بوی تعفن از طریق پنجره و یا دریچه‌ی کولر به داخل ساختمان کشیده می‌شود و ساکنین را ناراحت می‌کند. باید با اضافه کردن طول لوله‌ی هواکش، آن را از محل‌های ذکر شده دور کرد.

پاسخ سوالات آزمون نهایی (۱)

۱- الف - لوله‌ی چدنی سرکاسه‌دار، ب - لوله‌ی چدنی بدون سرکاسه (کلاچ)

۲- لوله و فیتینگ‌های چدنی با سرکاسه فاقد رزوه (دنده)‌اند و برای اتصال از سرب استفاده می‌شود. چون سریع گرم و سرد می‌شود و زمان اجرای کار کوتاه است.

۳- دو و سه رشته

۴- بوته‌ی ذوب سرب

۵- به صورت مایع در می‌آید و دمای آن به $327/5$ درجه می‌رسد و رنگ روی سطح سرب به رنگ قرمز روشن (صورتی) درمی‌آید. اگر کتف بافته شده را در آن قرار دهند سرب به آن نمی‌چسبد و اگر کاغذ سفید داخل آن شود به رنگ قهوه‌ای تیره درمی‌آید.

۶- ارتفاع و ضخامت تیغه

۷- ابتدا شعله را به چراغ کوره‌ای تزدیک و سپس شیر چراغ کوره‌ای را باز می‌کنند.

۸- به وسیله‌ی قلم یا چکش، ضربه‌ی آرامی به آن زده می‌شود.

۹- به نحوه‌ی غلط و صحیح قرار گرفتن لوله یا فیتینگ در داخل سرکاسه اشاره شده است.

۱۰- انفجار در درون سرب داخل بوته اتفاق می‌افتد و سرب را به اطراف پرتاب می‌کند.

۱۱- الف - از طریق مشاهده‌ی رنگ سطح سرب، که باید به رنگ قرمز روشن (صورتی) باشد.

ب - از طریق وارد کردن کتف بافته شده در درون سرب مذاب

ج - از طریق وارد کردن کاغذ سفید در درون سرب مذاب

۱۲- به دلیل سرد بودن بدنه‌ی پیمانه‌ی ملاقه‌ی سرب‌ریزی، سرب مذاب به آن می‌چسبد.

۱۳- تسمه‌ی نسوز و یا گل رُس

۱۴- ج - قیرانود می‌کنند.

۱۵- سمی

۱۶- در جهت خلاف حرکت عقربه‌های ساعت (از راست به چپ)

۱۷- باید به وسیله‌ی ملاقه‌ی سرب‌ریزی جمع‌آوری و به خارج از بوته تخلیه شود.

۱۸- ب - ۳ میلی‌متر پایین‌تر

۱۹- از واشر لاستیکی و بست فولادی (تسمه) و پیچ زنگ ناپذیر

۲۰- از انواع پیچ‌گوشتی مناسب (دو و سه‌سو) یا آچار بوكس و آچار درجه‌دار (تورک متر).

پاسخ سوالات آزمون نهایی (۲)

۱- پُلی وینیل کلراید

۲- الف - دارای وزن سبک هستند و حمل و نقل آنها آسان است.

ب - به راحتی در بین سقف کاذب و مکانهایی، که دسترسی به آنها مشکل است، نصب می‌شوند.

ج - اتصال لوله‌های پیوی و فیتینگ‌های آن بسیار آسان است و سریع تر از سایر لوله‌ها، اجرا می‌شود.

۳- الف - در برابر نیروهای خارجی دارای مقاومت کمتری است و از این‌رو نصب آنها در محلهایی، که احتمال وارد آمدن فشار خارجی و ضربه وجود دارد، باید با دقت لازم اجرا شود.

ب - این لوله‌ها در برابر حرارت زیاد، فرم و استحکام خود را از دست می‌دهند. به همین دلیل از کاربرد آن‌ها در سیستمی، که فاضلاب با دمای بیش از 65°C در آن جریان دارد، خودداری می‌شود.

۴- الف - زانوبی، سه راهی 90° ، سه راهی تبدیل، تبدیل، دریچه‌ی بازدید

۵- تیوب‌های فشاری - قوطی

۶- الف - با استفاده از سوهان زیر، پلیسیه‌ی جداره‌ی داخلی و خارجی محل بُرش خورده را از لوله جدا می‌کنند.

ب - با استفاده از سنباده‌ی زیر آهن روی جداره‌ی لوله یا فیتینگ را به اندازه‌ی لازم خشن‌دار می‌کنند.

ج - در صورت نیاز، پس از حرارت دادن و نرم شدن لوله، با استفاده از یک فیتینگ، قسمت نرم شده‌ی لوله را سرکاسه‌دار می‌کنند.

۷- ترموستات آبی، که وظیفه‌ی آن تنظیم دمای هیتر دستگاه جوش است.

۸- ج - 23°C

۹- صفحه جوش است که وظیفه‌اش گرم کردن لوله و فیتینگ برای جوش خوردن است.

۱۰- د - به روش پوش فیت

۱۱- یک سرسوکت و دو سرسوکت (کاسه‌دار)

۱۲- ۱۰۰۰ تا 6000 میلی‌متر

۱۳- برای تمیز کردن و باز کردن دهانه‌ی لوله‌های فاضلاب است، در دو نوع : ۱- افقی که در انتهای لوله‌های فرعی افقی نصب می‌شود. ۲- و سه راهی 45° و 90° که در رایزرهای نصب می‌شود.

۱۴- رابط (بوگیر) است و از این وسیله برای ارتباط سیفون به کاسه توالت (برای جلوگیری از نشت از محل اتصال) استفاده می‌شود.

۱۵- زانو 45° ، زانو 90° - سیفون تبدیل، بوفه

۱۶- از بوفه برای اتصال دو فیتینگ با لوله و برای ارتباط سیفون شترکلو به کاسه توالت استفاده می‌شود.

۱۷- وظیفه‌ی هیتر گرم کردن صفحه‌ی جوش است.

پاسخ سوالات آزمون نهایی (۳)

۱- هرگونه پساب خروجی از وسایل بهداشتی و دیگر دستگاه‌های مصرف‌کننده‌ی آب را فاضلاب می‌گویند.

۲- سطحی، خانگی و صنعتی

۳- فاضلابی است که در ساختمان‌ها از توالت، دستشویی، حمام، ماشین لباس‌شویی، ظرف‌شویی و ... خارج می‌گردد.

- ۴- لوله و فیتینگ چدنی سرکاسه دار، لوله و فیتینگ چدنی بدون سرکاسه، لوله و فیتینگ فولادی گالوانیزه، لوله و فیتینگ بی‌وی‌سی، لوله و فیتینگ پلی‌اتیلن و لوله و فیتینگ پلی‌پروپیلن
- ۵- وسائل بهداشتی، لوله‌های جمع‌آوری فاضلاب، لوله‌ی هواکش فاضلاب، لوله‌ی جمع‌آوری آب باران ساختمان و شبکه‌ی دفع فاضلاب
- ۶- خیر، هر کدام به طور مستقل جمع‌آوری و دفع می‌گردد.
- ۷- سبب استفاده از لوله کشی هواکش در شبکه‌ی فاضلاب، خارج کردن گازهای بدبوی چاه و شبکه‌ی فاضلاب است. علاوه بر این وجود لوله کشی هواکش باعث می‌شود که حرکت فاضلاب در لوله‌ها به آسانی انجام شود و هم‌چنین لوله کشی هواکش از خالی شدن آب سیفون‌ها جلوگیری می‌کند.
- ۸- قادر انشعاب است.
- ۹- ب - ۲ درصد
- ۱۰- الف - نتیجه‌ی استفاده از شبکه زیاد در لوله‌ی افقی فاضلاب
- ب - نتیجه‌ی رعایت شبکه مناسب در لوله‌ی افقی فاضلاب
- ۱۱- الف - در پایین ترین قسمت لوله‌های عمودی قائم فاضلاب قبل از زانویی متصل به لوله‌ی اصلی افقی است.
- ب - پایین‌تر از محل اتصال لوله‌های اصلی افقی به لوله‌ی عمودی فاضلاب در هر طبقه
- ج - در لوله‌های اصلی افقی فاضلاب
- د - در انتهای سرهای افقی فرعی طبقات
- ۱۲- برای جلوگیری از نفوذ گازهای مضر در شبکه‌ی فاضلاب شهری به داخل سیستم لوله‌ی فاضلاب ساختمان است.
- ۱۳- از آن به عنوان مجرای بازدید و تمیز کردن لوله‌ی فاضلاب استفاده می‌شود.
- ۱۴- د - فولادی گالوانیزه
- ۱۵- از کف‌شوی برای هدایت آب کف سرویس‌ها، آشپزخانه‌ها، حمام‌ها، رخت‌شوی خانه‌ها، بام‌ها، محوطه‌ها و ... به شبکه‌ی فاضلاب، استفاده می‌شود.
- ۱۶- قطر دهانه‌ی اتصال اکثر کف‌شوی‌های سرویس‌های بهداشتی 5° میلی‌متر و قطر دهانه‌ی کف‌شوی‌های مورد استفاده در پارکینگ‌ها و بام‌ها 80° یا 100° میلی‌متر است.
- ۱۷- چدن ریختگی، برنجی کرمی و مواد پلیمری
- ۱۸- الف - 60° سانتی‌متر
- ب - 45° سانتی‌متر
- ج - 10° سانتی‌متر
- د - 20° سانتی‌متر
- ۱۹- به روش پوش فیت.
- ۲۰- برای بازدید و تمیز کردن لوله‌های افقی فرعی فاضلاب استفاده می‌شود.
- ۲۱- برای خروج گازهای متعفن شبکه‌ی فاضلاب به خارج از ساختمان و باید $2-1/5$ متر بالاتر از خریشه نصب گردد.
- ۲۲- بست دو طرفه‌ی لوله و برای ثابت نگهداشتن لوله از آن استفاده می‌شود.

فهرست منابع و مأخذ

- ۱- لوله کشی آب سرد و آب گرم، کد ۷/۸۶، مهندس مهدی ثنائی عالم
- ۲- نصب لوازم بهداشتی، کد ۳/۲۶، مهندس مهدی ثنائی عالم
- ۳- کارگاه تأسیسات بهداشتی، کد ۴/۳۵۹، مهندس احمد آقازاده هریس، مهندس مهدی ثنائی عالم، مهندس مرتضی و ثوق، مهندس سید حسن میر منتظری
- ۴- تأسیسات بهداشتی ساختمان، کد ۳۹/۳۵۹، مهندس سید حسن میر منتظری، مهندس احمد آقازاده هریس، مهندس علی حکمت، مهندس علی رئیسی
- ۵- تأسیسات آب و فاضلاب، کد ۲/۴۶، مهندس محسن جعفر آبادی، مهندس احمد آقازاده هریس، مهندس امیر لیلاز مهرآبادی
- ۶- نقشه کشی تأسیسات، کد ۴۹۷، مهندس امیر لیلاز مهرآبادی، مهندس احمد آقازاده هریس
- ۷- کارگاه مکانیک عمومی (تأسیسات)، کد ۳۸/۳۵۹، کمیسیون برنامه ریزی و تالیف، رشته‌ی تأسیسات
- ۸- مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمانی ایران
- ۹- کاتالوگ محصولات شرکت (گیتی پسند)
- ۱۰- کاتالوگ محصولات شرکت پلیران

